

VAN DEN TOEBACK

In oude stukken betreffende het pijprooken komt men dikwijls de volgende uitdrukkingen tegen:

toebackrooken
toebacksuysgen
toebackdrinken
en
toebacken.

Doorgaans is men van meening, dat met deze vier uitdrukkingen hetzelfde wordt bedoeld.

Dit is echter onjuist.

„Toebackrooken” spreekt inderdaad voor zich zelf en hier is dan ook niets anders bedoeld dan het rooken van tabak.

„Toebacksuysgen” was de naam voor wat wij noemen „pruimen”. Hierbij werd tot groote ergernis van de Hollandsche huisvrouw de vloer erg bevuild.

„Toebackdrincken” was het drinken van een aftreksel van tabak in bier. Dit genotmiddel werd in Vlaanderen tot diep in de 19e eeuw gebezigd. Op de tentoonstelling „Pijp en Tabak” in Antwerpen in 1939 werd ons dit nog getoond.

In het Goudsche Kamerboek van 1628, fol. 59 vo komen we deze uitdrukking ook tegen.

„Alsoe groote clachten comen over het tabackdrincken in 't byerdraegershuysgen ende daer omtrent, soe ist, dat de Heeren Burgemrn scherpelicken verbyeden sulx meer te doen op pene dat de contravinieerende sal gestelt worden op sijn ses weecken, soo wel dye daer taback brengen, als dye drinckt ende dye meermaal contravinieeren dat sal wesen op meerder correctie.”

„Toebacken” werd in het begin veel gebezigd, wanneer men zich in afkeurenden zin wenschte uit te laten. Dit sloeg dan zoowel op het rooken als op het suysgen en drincken van tabak.

Een voorbeeld hiervan vinden we in het Kamerboek van 1609. 13/7. fol. 277.

„Jeronimus de bode is last gegeven te verbyeden te Toebacken op 't toneel ende daer voor...”

D. A. GOEDEWAAGEN.